ut etiā futurā gloriā speremus
exemplo stheffani qui moriēs
mūdens in celū viditq; celos
apertos et gloriā dei ut patet
Actuū vij. Nam qui sic mori
tur licz secōm carnem morian
ē michilōius vitā amabiliorē
acq̄rūt qm̄ mors carnis nō est
nisi vmbra mortis ut ait Gre-
g. moralū. Sed mors terribi-
lis est qua moritur aīa p peccatū
Nam tūc moritur corpus qm̄ aīa
ipm deserit sed tūc moritur aīa
qm̄ a deo deserta est vt inquit
Augustinus xiij. de ci dei. c. p°
Quanto igit melior est deus aīa
tanto mors aīe magis formi-
dāda est q̄ mors corpis. Nā
et susanna mortē aīe pcius q̄
corpis timuit. vnde Danielis
xiij dicebat. Melius est mēt
me absq; ope incidere i manus
vestras q̄ peccare in conspectu
dei. Insup. August. xxi de ci. dei
Duplicē mortē designat scilicz
illā primā q̄ est corpis et ꝓ
que est aīe dicēs. pma inquit
mors aīaz nolentem pellit. Et
sc̄da aīaz volentem incōpe te-
net. Sed tps veniet q̄ anima
viuere non poterit deū non ha
bendo nec doloribo corpis care
re moriendo quia in inferno
mors est sm̄ vita mors etiā sine
morte qa sine fine. De tali mor
te dr. Apoc. xx. Quod dyabo-
lus missus fuit in stagnū ignis
et sulpturis vbi et bestia et pseu
do ꝓphete cruciabant die ac
nocte in secula. Nec tamē sole
pene erūt iflagellis demonioz
q̄nq̄mo pena maxima erit a ui
sione dei beatifica puari. vnde
Crisi. sup. Matheū omelia xxi
Multi mēt gehēnā abhorrent
Ego aūt casū illius gloriē mk-
tum amariorem puto qm̄ me-
lius est sustinere decē milia ful
mia q̄ faciē illam mansuetā vi
dere aūsam anob atq; dicētē
illud Math. xv. Ite maledicti
in ignē eternū. Sic igit viua-
mus ut postmodū huiusmoi nō
incurramus sed potius illā sup-
noz beatissimā vitā cōqueste-
mus. Quā desideras apls ad
phil. p° dicēs. Cupio dissolui
et esse cū xpo. Vir enī iustus spe
rat in morte sua. pū. xiiij. Et iō
q̄dā ꝓpha numeri xxiij. diceb;
Moriat mēt aīa mea morte
iustoz. Tūc enī liberatur de
exilio et intrat hereditatē. Iuxt
ps dicētē Cum dederit dil suis
somp'm ecce here. dñi Et iob v
dr. Cū te cōsuptum putaueris
orieris vt lucifer. Nam teste
Sn̄ epla cēteſima. Mors mēt
viri virtuosi est dies natalis
eius

Sequūt capitula secūdi tract-
atus terci libri. Qualit viri
ecclesiastici debēt hēe curam
de subditis i moribo et sciēcij.

Capitulū pmū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qui ecclesiastici tam q̃ ecce vigiles atq; custodes pro eius i unccione certare debent. Unde ysaie lxi. Super muros tuos posui custodes tota die et nocte perpetuo non tacebunt. Unde Bernhardus sup cantica Omelia xlviij. Viris ecclesiasticis suadet vt sint vigiles pro dormitibo q̃a p aiabus sũt rõ; reddituri. Bonus iq̃t custodes vigilãt atq; insidias explorãt. Consilia malignãtium anticipant. laqueos deprehẽdũt. Et tẽdibula emulaq; dissipãt. Hij sũt fratrum amatores. et populi pspiam q̃ multũ oãt p populo et Itaq; de ipis verifica ri potẽt illud pino ad Coẽmiij. dei agricole estis. dei edifficacõ estis. Et sequit vt sapiens architector fũdamentum posuit. Nunc tũ lamentãdus est cũ bẽ Ber' sup cantica omelia lxxv. Dicere possumus qm̃ pauci sũt qui non querũt que sua sũt. Ex oibo ca is euse sc; ecclesie diligũt munera. nec possunt piter diligẽ pspm. quia manus dedecũt mãmone. Unde em̃ estimas talibo rerũ affluenciã superaẽ vt puta vestũ spiendorẽ. mensarũ plenitudinem. vasorũ argentorũ cõgeriem. nisi de bonis sponse. Et in̄ est q̃ ecclesia iops. et nuda velmquẽ. nec student ornare sponsam. sed spoliare. non custodire sed perdere. non istruere sed prostituere. non querũt pascere gregem. sed mactare et deuorare. dicente domino qui deuorãt meã plebem sicut escã panis. Dñ Jeroius ep. xxiij. Obsecro te iterũ atq; iterũ ne officium clericatus genus antique milicie parentes et ne luẽ seculi in pspisti milicia quetas. ne plus habeas q̃ quando clericus esse cepisti. Et sequitur paratores e dispẽsatores domoq; alienarũ quõ possunt esse clerici. qui proprias iubentur contempnere facultates. Nunquid enim ecclesiam fraudare sacrilegium est. aut accepisse q̃ pauperibo et esurientibo erogandi est. Etenim optimus dispensator est. qui nichil sibi reseruat. Unde in decreto distinctõe xxi. dicitur. Qs clericus debet esse mmũnis a cupiditate. Tamen tandũ tamen est q̃ viri ecclesiastici suis cupiditatibo populum innocentem affligũt. insestant et corrumpũt. et licet clericos sedicant. iuamis tamen occupacionibus laicis preferunẽ. Quamobrem diuine sentẽcie iaculum timendum. ne cum peccatoribo intereant. Nichilominus tam̃ aduertẽdum est. quõ apud gẽtiles sacerdotes. mistrij q; ẽplor viuebãt atq; populũ moẽlibo exhortacõibo istruebãt. Dñ pro i thy. li. i. ait. q̃ apud

athenienses sacdotes pariti erat/
et a populo separatim viuebat
ne aliq phana oragione/ eorū
castitas seu vita polluerē. Vnde
Deū. in li. declamacōnū recitat/ quomō apud gentiles nul/
lus obtinē poterat sacdocium si
homicidū vel fornicacōz omisisz
Sed nūqd ille est homicida/ q
malo exemplo innocentē seduc/
cit? Nūqd ille pollutus est/ qui
carnales libidines sequitē/ atqz
delectacōes sectatē/. Aut igitur
gentiles sacdotes digniores e/
rat/ Aut tpe moderno sacerdoci
um pauci merentē/ Attēdamus
igitē. Jhero^m^ coñ ioiuia^m^ di/
centē. Stoycus mqt vir eloqn
tissimus de vita antiqz patrū
seu sacerdotū ait Qd omnibus
postpositis negocijs semp i tē
plo fuerūt/ a rerū naturas atqz
causas syderūqz motus studio
sissime otēplabantē/ et nūqz se
mulieribo miscuerunt. Nūqz
ognatos liberos vl pmqs vi
derūt/ ab eo tpe quo dino cul/
tui seruire ceperūt/ a carnibo vi/
no semp abstinuerūt pter te/
meritatē sensus et vtigmē capi
tis a libidinis effrenacōem. pa
ne taro vescebantē ne onerarent
stomachū. Cubile d foliis pal
marū cōtexū habebant/ et ocio
nunqz torpebant. Et subdit idē
Hiero. Quomō eurípides fe/
ert q pphete iouis in creta re/
gione non solū a carnibo § eci
am a coctis cibis qbusdāqz ab
stinebant. Insup. Hiero. ibi/
dem refert verba iosephi li. ij.
di. xviij. dicētis. Qd pharisey
et saducei atqz ezei ab vxoribo/
et vino semp abstinebāt/ a cot
tidianū iciuniū in natura vere
bant. Et noiantē alij quida ve
teres eorūdē imitatores scilicz
Cautes et asclepides. Itē pig/
maliō narrat q in oriente esus
carniū non habebatē/ Et. Am/
brosius narrat quo^d^ apud plas
viri doctissimi farina et oleibo
tantum^m^ vtebantē. Hijs igitē ex/
emplis decens apparz/ vt sacer
dotes xpiani pcius q gētiles v
tutibo floreant. Quoniā dupli
ci honore digni sunt qui psūt
pspiteri vt dē pino ad thimo/
theū v. Nēpe. Hiero. ep. xviij
Recitat q sacdotes olim castis
simi erāt vginesqz veste et ap/
pelmi hiuentes/ a in perpetua sa
cerdocij vginitate viuebāt/ ab
sit igitē vt viros ecclesiasticos
libido seducat/ et innocens vul
gus sacerdotū exēplo inquietur/

De exemplaritate prela/ torum. Capitulū secundū

Iri ecclesiastici a potis
sime plati bonam vitā
ducere debent. Nam si
malam vitā duxerint/ subditoz
mores corrūpunt. Debēt igit
vite sanctitati/ orōni quoqz/ et
bonis operibus iugit intendere
Quia teste. Bernhardo. Diri

ecclastici pascere debent ꝓpl'm
ocōnum fructibo/ et ꝑ ꝓpl'o dei
debēt mtcedere/ ipmq; ꝓpl'm de
bēt deo ēcōciliari/ exēplo Moy
si Exodi xxxi qui deo dicebat
Aut dele me de libro tuo/ aut di
mitte eis hāc noxā. Nunc tñ
plati vxorē ancille postponunt
et ancillā pferūt/ quia suis dere
lictis ecclis abq; magna neces
sitate/ secularibo occupacōnibo
pmtēdūt/ Et m suis eccls si fu
erit/ de ipius ꝓtectiōe non sol
licitant/ sed q̄liter sua crimina
liberius exercere poterunt iugi
ter meditantur. Deberet autē
Epūs attēdere sui nois mtpre
tacōm Scopus eīm mtēcō nūco
pat seu mtpratur. Et ideo epi
est supintēdere ex hoc mde voca
bulū sumptū est/ Necesse ē aut
eum qui pficit/ super intendere
vt iqt Aug. li. i de ci. dei c. xix
Episcopus igi' nom habet po
tius operis/ quam honoris. vñ
bernh ad Eugenū li. ij. No
men inquit episcopi non sonat
dominū/ sed seruiciū Ideo pre
latis. Actuū ij. dicit attendite
vobis et vniuso gregi in quo
posuit vos deus episcopos eccle
siam di ēgere. vnde bernh. ad
pōtificē Denōmicū ait. Sedm
inquit etimologiā nois ille pō
tifex dicit qui se ipm facit pon
tē inter deū et primū. Iste eīm
pons pertāgit vsq; ad deū/ qñ
non ꝓpriam/ sed dei gloriā q̄rit

Etiam usq; ad primū/ qñ per
pietatem nō sibi/ sed primo de
sideratꝓ desse. Domus iqt pō
tifex seu mediator offert deo p̄
ces populoꝝ bñdiccōm ꝛ gl'iā
deo imputat et ꝑ excessibo de
linquētū maiestatē inuocat
atq; pecatores ꝑ dīna iuria
punit/ nec de suis operibo lucrū
sed dei gloriā expectat. Insup
Hieron. epl'a c. loquēs ad epis
copū noīe gnāli. Domus iqt
tue conversacō ostituta est in grā
publice discipline quicqd fece
tis id omis faciendū putat. Ca
ue igit ne malū omittas. qm
qui reprehēdē volunt/ ēpudiāt
si delinquētes fore videāt. Et
subdit. Subueire iqt paupibo/
visitare lāguētes/ gaudere cum
gaudētibo debet sc; plātus/ q̄ ē
cecoꝝ baculus/ et studēciū cibo
spes miseroꝝ/ solaciū lugenciū
Ex his patet igi' qualit plā
tus etiam ab mtpretacōe nois
de sua sponsa ecclesia autam
hre debz/ Dz nūc illud. apōc.
ij verificatur/ Nomē hēs q̄ vi
uas/ q̄ mortuus es/ qa sc; nomē
sanctitatis habēt plati/ et mor
tis opa exercent Et licz omia
uicia in plato ēpia sint/ illa tñ
magis sunt caueda/ mq̄bo ācil
la sc; caro dnāt videlicz gula
et luxuria/ qa iter vicia magis
mfamia sunt/ et per talia eccle
honestatem magis offendunt/
Ideo apostolus dicebat/ q̄ nō

Nō dma spiritualis plati

oportet epm esse vinolentū scz
vino plenū. Sup q̊ v̊bo Hie//
ronimus ep̄ xliij Vinolencia ī
quit cōmessatorqz excessus in
p̄latis non sint/qm̄ vent̄ mero
estuans/cito spumat ī libidinē
Nam in uino est luxuria/q̄ au
tē luxuriat̄ mortuus est viuēs/
/qui aūt inebriat̄ mortuus et
sepultus est. Nūquit noe ad
vinus hore ebrietatem/femora
nudauit/qui p lx. annos so//
brietate contentus erat. Gen̄. x
Nūquid loth nesciens q̄t face
ret/libidini se immiscuit/et ī ces
tū cōmisit/At quē sodoma non
vicerat/vina subegerūt/ut Gen̄
xviij. Qua ꝓpt sacerdotibꝫ le
galibꝫ vinū bibere ꝓhibitum
erat vt pz. Leui. x. Adsignādū
q̄ p̄lati et sacerdotes noue legis
sobrij esse debent. vn̄ luc̄ xxij
Ne g̃uent̄ corpa vestra crapu
la et ebrietate/vnde Gregori.
moraliū p̄mo Cū inq̄t maiores
voluptati d̄seruiūt/non mir̄ si
in minoribꝫ lasciuie frena lax
ent̄. Dum inq̄t vos scz p̄latos
letos aspiciūt scz subditi ipi tc̄
ad illicita resoluūtur. vnde li.
secūdo de vitis patrū parte x.
legitur Quod abbas quidam
dictus natica postq̄ factus est
Episcopus/vitā asperiorē ducē
incepit q̄m p̄us. Et cur hoc fa
ceret cū īterrogaret̄ Respōdit
Dum inquit essem in heremo
corpusculū meū gubnare vole
bam ne infirmaret̄. Nūc au
tē ī seculo positus assunt exces
suū occōnes pl̄ime/iō maxime
est abstinēdū/Nam et si infir
mari cepero/aberūt succurrētes
Sil̄e eciam legi' eodē li. pte
p̄ma de abbate. Opi. Qui
ep̄us fc̄s/vitā quā in heremo p̄
us duxerat nō p̄termisit Deo
tn̄ reuelante sue vite asperita
tes q̊dāmodo mitigauit. Hec
igit̄ oīa designant q̄liter pre
lati ācillā scz opa cānalia/seu
q̄cūqz secularia/suis ecc̄ijs post
ponere debēt vt boīs exēplis si
bi subditū ꝓplm dirigāt. Iux̄
illud numeri xviij. Excubate
in custodiā sanctuarij et in mi
sterio altāis/ne moriat̄ indig
nacō sup filios isrl̄

De eleccōe p̄lati C. iij

Prelatus vices dei geit/
Quāobrē vocacōe dei
sublimari dz. vn̄ ad he
breos v. Nēo si honorē sumat
nisi qui vocat̄ a deo/tāq̄ aaron
Quid tn̄ dicemus q̄a. Aposto
lus p̄ma ad thi. dicit. Quod
si quis episcopatū desiderat bo
num opus desiderat. Attenda
mus em̄ q̄lit̄ apl̄s ep̄atū opus
vocat. q. d. q̄ q̄ vult ep̄ari/bn̄
vult opari Sed pl̄imi volunt
ep̄i vocari/cū tam̄ nō curāt vei//
dice ep̄ari Nā sic̄ inq̄t Augus.
exponēs illud v̊bū li. v de ci di
c. ix Ille nō ē bonus p̄latus nc̄
ep̄s q̄ non ꝓficere/s p̄feri q̄rit

Insup. Dicto. ep. xliij. Episco/
patū mqt desiderat/q non dig/
nitatē ꝗ laborē qrit/nō delicias
ꝗ opus/sic q humilitas non de/
crescat nc p fastigū dignitatis
mtūmescat. Dñ. ecti. vij. Noli
qrere fieri iudex/ni valeas vtui
bus mtrumpe miqtates. Unde
Grego. xxi. mora. Beati mqt
viri qui psunt non in se ptātem
cedimis/ꝗ eqlitatē cōdicōis attē
dunt. Nec pesse gaudēt homi
nibus/ꝗ pdesse. Sciunt enim q
antiqui prēs non solū ēges ho
minū/sed eciā pastores pecorū
fuisse cōmemorant. Cur enim de
tua dignitate audes superbire
Nūquid in vtero te fecit q et
illū Job xxxi. Omnes enim natu/
re vnius sumus. Nā. gregori.
vbi sup concludit. Nanu mqt
humilime cōsideracōnis depinē
dus est tumore elacōnis Dñ. iob
iij. eleuasti me et qsi sup ven/
tū ponēs elisisti me valde scio
tū quia morti trades me. O q
humil' ꝛsideracō ī plato si fuerit
Ideo ꝓpha dicebat Neq; am
bulaui in magnis neq; ī mira
sup me Nā teste. grego. mora
lū ij. Mūdana felicitas tanq
aura subleuat vt ēpente deteri
us et minus sternat. Et idē
Grego. mora. xvij. Quanto in
qt alcius quis erigit/tāto ouis
grauioribo onerat Illisq; popu
lis mente ꝛ cogitacōe supraponi
tur/quibus dignitate supponit

homo mqt in sublime eleuatus
tātos sup se sustinet/qntos sup
positos regit. Et idē concludit
Ipa mqt occupacō secularium
dignitatū tāto facilioibo vicijs
pmit qnto maioribo curis gua
tur Qua ꝓpter Anselmus li
de filitudimbo ca. xxv. Prela/
tos ambicōsos cōpat pueris q
nātibo papiliones q dū secun
illos in foueas cadūt. Exquibo
cōcludit/q quilibet platus m
noīe sci et ī fama virtutū crescē
debet. Qua ꝓpter Hugo oclu/
dit q canones rōnabilit oclu
dunt et diffinūt nullū esse m
epm eligendy/ni prius in sacris
cedimibo fuerit ēligiose cōsatus
Plures tū insipiētes viraq; vi
te maculata ad psulatum subli
mant. Et qd detestandy minis
est/ad psulatū tanq ad primo
mū currit/vtex qz exempla ne
gligunt. Inīadūtamus enim
qm ambrosius in epm electus
ōmo recusauit/nō nūq mulie/
res publicas in suam domū in/
gredi fecit vt illis visis/electio
reuocaret. Nūquid figā acce/
pit/sed proditus a leuncio reū
ti coactus est vt in ipsius vita
legitur. Nūquid. Gregorius
fugit electus et columba fulgi
da super ipsū descendentē ogni
tus est. Nūquid beatus Mar/
cus pollicem abscidit/vt indig
nus sacdocio haberet vt dī li
ij. q dē padisus. Nūqd btus

Ammonius cū fuisſ electus m
ep̄m et ad b̄ndictōēz duceretur
euadēqz nō poſſ aurē ſuā finiſ/
tā ferro ſecauit dicēs. Nunc
mq̄t ꝓbat non poſſe/qđ cupi/
tis cōpleri/quia nullus aure p̄/
tiſa dz ordinari. Cui Dorothe
us epūs ēſpondit. Lex mq̄t iſ
ta iudeoz eſt. Sz ego mq̄t vi/
auribz truncatū/moribz ꝓbum
non dubito facē ep̄m/. Cū igit
vim inferret Beatus āmonius
ēſpōdit Si me vltra coegeritis
etiā liguam meam ꝓpter q̄ m̄
moleſti eſtis abſcindam et tūc
dimiſerūt eū. Inſup li. iij hiſto
rie triptite de q̄dā monacho le
git q̄ electus m ep̄m ēauſauit
Sz theophilus ſibi ſuadebat
Vidēs igit mōchus q̄ euadere
non poſſ ad ſe verbis respon
dit. Cras inquit determinabitur
quid faciendz ſit vnde in craſti
nū fuſa orōne migauit. Si igit
viri ſancti p̄lacōnem recuſarūt
Cur ig' peccatores etiā publicā
p̄lacōz ꝛqueſtāt. Nā teſte. gre
gorio in ſuo libro paſtorali cā°
ix. virtutibz etiā pollēs ad regi/
men coactus accedē dz. Et idē
in quadā ep̄. ad ſenonēn. archi
ep̄m. Multi inquit non tāta fi/
ducia et alacritate aureret ad
honores/ſi ſentirent onera q̄uia
ſi metuerēt pericl'm dignitatis/
Sz ambicō inſaciabil' eſt et de
gdu in grad̄ ſcandere petit. Ve
tam qui iungitis domū ad do
mum. Abſit igit vt fiāt p̄lati
niſi qui meliores vt debitos ſuſ
cipiant aut ſubditis honores.

Quomodo debet eligi fa/
uorabilit p̄latus. Ca. iiij.

Prelatus cuā gerit aīa
rū aut gerē debz. Quā
obrē ip̄us electio non
fauore ſed ſola caritate fieri de/
bet/ſic vt eligatur non qui di/
lectior q̄ qui melior aut cōmo/
dior videtur. Nam hec eſt vo/
luntas dei/vt ille preſideat qui
melior publice vtilitatiqz omo
dior. Vnd. Hieronimus epiſto
la xliij. Electio inquit faciēda
eſt non ob aliquā cōmoditatē
temporalem eligencium/vel emo
limenti ſpem/nec ob humanā
intercessionem vel ſuaſionem
vel ominacionē/nec ad inordi
natam affectionē. Sed ſūt eli
gendi ob diuini honoris cumu
lacionem. ob ecclesie dei vtili/
tatem. ob profectus ſue vtilita/
tis animarū ſpem. et ob morū
ipſius eligendi atqz virtutum
perfectionem. Hoc etiam ſatis
notatur in decreto xxv. et lxi.
diſtinctionibz. Quamobrem
Gregorius moralium viceſimo
tercio. Curam mq̄t animarum
ſuſcipere non preſumāt/niſi qui
bella temptacionum ſubegerūt
Vnde. dominus ad moyſen le/
uitici ſexto dicens. Congrega
omnem ceum ad hoſtium ta/
bernaculi in electionem aaron

et filiorꝫ vt sciant homines ꝗ q̃
pstancie est ex omni populo q̃
doctie sanctie et vtutibꝫ em
nencie/ille eligat ad sacdocũ
Sup q̃ ait Origenes Illi mq̃t
qui eligũt alijs modis q̃ pre/
dictis timeãt dei iudiciũ/atqꝫ
sibi imputari dãpnũ sũ pdicõꝫ
aiarꝫ/q ecclesie dei ruinam/que
destruit p mstitucõꝫ mali plati
Vñ. gregor. in dyalogo. li. iiij.
ca° xxxix. nãrat ꝺ pascasio q̃lit
erat in loco penarꝫ q cũ mtroga
ret cur hoc esset. Respondit ꝗ nulla
alia causa erat nisi quia consense
rat in ptem laurencij contra sy
machũ ipm eligendo m platũ
Qua ꝓter gregori. in registro
li. i. ait. Nece est enim vt omes
culpas et negligencias sibi im
putet/qui ministerũ vtutis in
firmo admisit. Sicut igit prela
tus eligendus est vt bene agat
Sic pit electiõꝫ acceptare non
debet nisi vt in deo ꝓficiat/et hoc
cũ humilitate et tremore. Unde
Augus. ix. de ci. dei ca° xix. Nõ
est mq̃t amandus honor in ac
cepcõne in hac vita/sed opus qꝺ
p eundem honorem fit vel potenciã
Ideo apls dicebat. Qui episco/
patũ desiderat bonũ opus desi
derat/quia epatus nomen est ope/
ris q non honoris vt alias dic
tũ est. Qua ꝓter grego. in suo
registro li. vij. ait. Qꝺ sicut lo
cus regis ꝺsiderabilis est nega/
dus/sic fugitibꝫ est offerendus
ne quis sumat sibi honorem. Et
ibidem li. ix. Qui ambit aut se i
gerit/paulubio repellendus est
Ideo qꝺ mitit ad alciora ascen
dere/congruit igit vt crescendo
decrescat/q ascendendo descendat
Qui igit eligit discat ꝗ doce
at/et mformet qꝺ teneat. Nã
casũ appetit/qui ad summa loci
fastigia postpositis gdibꝫ/p ab/
rupta q̃rit ascensũ hic ille Ideo
ysa. vi. dicebat Ecce ego mitto
me. Quasi. di. ꝗ nullus ex se
debet psumere. Ideo gregorius i
suo pastorali libro ij. ca° septimo
Nullus mq̃t se extollat ex elec
cione/sed magis se humiliet. Et
Bernh. i ep. ad epm senonen.
Noli mq̃t altũ sapere/qa altũ sa
pere difficile est/et omo mvsita
tũ/et q̃nto musitacius/tãto pici
losius. Non igit felicem se pu/
tet/qui alijs preest. Unde Au/
gustinus ep. lxvi. Peto mq̃t
vt cogites michil i hac vita esse
et hoc tpe felicius et lecius et
ho mibꝫ acceptabilius Epi aut
psbi et dyaconi officio si tũ nõ
presuptiue aut adulatorie res
agitur Sed michil aput deum
miserius tristius et dampna/
bilius si male fiant.

De moribus platorꝫ q alio
rꝫ ecclesiasticorꝫ. Ca. v.

Sacdotes dicti sũt qi sac
dantes. Ideo sacra dicit
duce vitam. Iux illud

Ma dignum

ysaie lv. Mundamini q̃ ferris va
sa domini. Quia tm̃ spiritei a sãc
tate eis dedita recedũt. ideo iu
go indebito deprimunt. Nam
leui. xxi. dr̃. Nõ sacdotes sãcti
et immaculati esse dnt. Et qui
habebãt maculã non debebãt
offerre panes. vel si cecus aut
claudus esset. Sup quo gregorius
in suo pastorali li. secũdo ca. xi.
Cecus est inqt q̃ dñe ꝛtẽplaci
oris lumen ignorat. Claudus
aũt est qui viam vite non va
let tenere. Ideo apls ad roma
nos iii. narrat. Monet abicere
opus seu opa tenebraꝝ. et iduere
arma lucis. Illi eim̃ sacerdotes
arma induũt. qui in virtutibus
proficiũt. Nã teste Hieronimo ep̃
xxxiiii. Clericus dicit a clero
grece qd est sors ltie. et ꝓtea
vocant clerici. qa de sorte domi
sũt. aut. qa dñs est sors eoꝝ. scz
possessio. Clericus igit se talem
debꝫ exhibere vt possideat do
minũ. Et ipse possideat a dño
hec ille. Vñ Hugo li. ij. pte iii.
ca° iiii. Signaculũ inqt clerico
rũ est corona. qua signat cleri
cus deputatus ad misterũ dei.
cui seruire est regnare. Nã co
rona regale decus est qd nõ in
merito clericis dat. Iux illud
petri ij. Regale sacdociũ est. ꝛc
Et ibidẽ subdit Hugo q̃ capi
tis coma clerico i modꝫ corone
tondet. q sumitas capitis desup
nudat vt p h° det̃ intelligi q̃
ad regiã potestatẽ assumit vt
in reuelata facie glia domi cõ
tẽplet. qua ꝓter clerici comã
nutrire phibent vt patꝫ in de
creto dis. xiii. Clerici comati a
sollicitudĩbꝫ igit tpalibꝫ exi
mũtur ne vanitatibꝫ mẽtes eo
rũ impediant. Vnde Hiero. ep̃.
xxxiii. Negociatorẽ inqt cleri
cũ tanq̃ pestem fuge. qa nemo
militans deo implicat se nego
ciis secularibꝫ. Et ideo de seipo
met refert. Hieroni. pli. ca. viii. li. viii. ca. xiii. Qualit a mẽsa
sua tres clericos excluit. qa in
opprobrio erant. Dicebat eim̃ viro
honesto et q̃ui non licet in eius
ꝛsorcõ aliquẽ inopitũ hẽre. iho
nestũ est igit aliquẽ se clericũ
profiteri. q vais occupacõibꝫ de
tinei. ne de clericis verificet illud
Trenoꝝ iiii. Qui nutriebant
in troceis. aplexati sũt stercora
Nũqd oli sacdotes nazareorũ
ob vite ꝛtinentiaꝝ caput raserũt
q capillos in igne sacificii pone
bãt vt numeri vi. Illi eim̃ mo
ralit capillos iudunt. q tẽpalia
mẽte ꝛserũt. q tũc deo sacrificãt
qñ deo famulari disponũt. Hoc
oia corona clericalis ꝛsignat
Nec tm̃ clerici suaꝝ vocacõꝝ ꝓter
mittũt. et ideo in subiectiones
plurimas incidunt. Sed aput
egipcios sacdotes oia eliqruntur
Et ideo eximi fiunt dictum est
aput pharaonẽ meruerũt. Vnde
hiero. ad eustochiũ ep̃. lxxxiiii

narrat q̄ in egipto tria genera
fuerūt monachoꝝ scꝫ cenobita
rū q̄ ī cōmuī uiuebāt/et anach
oritarū q̄ soli in desertis habita
bāt/Et alij quoꝝ genus dice//
bat̄ in ligua egipciaca. Enuch
qui bini vel trini habitabant
simul/Et de p̄mis scꝫ cenobitis
loquēs Hiero. dicit q̄ nullus
in cibo erat strepitus/ꝫ in pane
et legumībꝫ pascebant̄/soliqꝫ
senes vino vtebāt̄. Aliaqꝫ pl'i
ma laudabilia n̄arat phylo ꝓ
ut allegat Hiero de alijs vero
anathoritis n̄arat iosephus q̄
creberrimā vitā duxerūt. Cle//
ricorū igit̄ et signant̄ religioso
rū vocacō est ad diuinū cultū/ꝛ
nō mundanū occupamētū. vñ
Anshelmus li de sil'itudinibus
n̄arat in sompnijs se vidisse an
gelū dei discribentē sibi/quis
esset verus monachus Et cōclu
dit ibidē q̄ verus monachus ē
ille qui locū sue hītacōis ꝑpetue
habitare disponit/Sed nūq̄d
lamentādū q̄ viri ecclesiastici
et religiosi mundo se t̄nūciasse
dicūt/et tñ curis tp̄alium max
ime intēdūt. Non attēdēdū
verba bn̄h̄ in q̄dam ꝫmone/q̄
natus dei filius elegit pauperem
domū/et tenuit pauptatis for
mā/Aut igit̄ mundus vel deus
errat Sed sinam impossibile ē
falli sapiēciā/melior igit̄ status
illius quē elegit Et idē bernh̄
in ꝫmoē de vigilia natalis. q̄d
inquit paupertate dicius/quid
preciosius/qua regnum celorū
emitur/et gracia acquiritur vñ
Hieronimus episto lx. Aposto
li inquit gloriantur/q̄ omnia
dimiserūt/et secuti sūt saluato
rem Nunc aūt viri ecclesiasti
ci cristum secuntur vt munus
accipiant/aut vt liberius sua
desideria impia ad impleant/
Verūptamē Mathei v. dicitur
Beati paupes spiritu/quoniā
ip̄oꝝ. Et mathei nono dicitur
Si vis perfectus esse vade et
vēde omnia q̄ habes ꝛ da pau
peribꝫ Mūdo igit̄ spreto debet
vir religiosus tanq̄ agricola
suam animā excolere scꝫ vicia
extirpare/et virtutes inserere
vñ Apuleius libro de deo So
cratis dicit/q̄ sicut volens acu
te videre purgat oculum/sic de
siderans in virtutibus proficē
debet colere animum. Qua
propter. Augustinus de vēbis
dn̄i sermone duodecimo Quid
inquit ꝓdest plena bōis archa/
et in anis cōsciencia bona ius
habere et bonus esse non uis
Erubescere igitur debes de bō
nis tuis/si domus plena ē bōis
et malum habet possessorem/
Et ibidem concludit q̄ bona
exteriora si possent contra pec//
catorem clamarent ad dominū
Iuxta illud Apocalipsis secūdo
lapis de pariete clamabat.
Quid enim ꝓdest stulto hr̄e

dicias cū sapiēciam emerē non possit. Non igit̄ dicias sed sapenciā et virtutes acquiramus vt ex inde promereamur Iuxta prophetam dicētem. Nolite tangere xp̄os meos et in ꝓphetis meis nolite malignari

De castitate p̄latoꝝ
Capitulum .vi.

Viri ecclesiastici ad hoc deputati sūt in castitate deo famulēt̄ q̄le em̄ erit eloq̄ū tuū si mens tua polluta fuerit aut q̄uo sacrificiū offeres deo si tua vita maculata extiterit Sit igit̄ vita tua ꝯtinēs et in maculata vt deo placere possis Sed vnde est ꝙ ecc̄ia tātis luxuriis inq̄nat̄ quis concubinaria ita semīauerit. Reuera estimo ꝙ cosorcia cōmunia ⁊ colloquia cum mulieribꝰ solita viros ecclesiasticos a cōtēplacione retardantes voluptate et lasciuia corruptissima inficiūt Attēdamus em̄ quid dicit Hieroni. Gladius īq̄t igneus species mulieris. Nam qui tāgit picem inq̄nabit̄ ab eo. vnde Augu. dicit ꝙ asper sermo atq; rigidus et breuis semp cū mlr̄ibꝰ est habendus q̄a mlr̄ si audiat amicabilia tūc surgit vt hostis demolit̄ hoīem depcat̄ mētē inclinat animū atq; mentis statū effeminat corpus eneruat bursam euacuat racōē cōmaculat ꝓximū scandalizat et deum negligit Insup Bn̄h li. de cōtemptu mundi sic inq̄t Colloq̄um femīaꝝ nō ē nisi virus aīarū Prebēs sub mellis dulcedine pocula fellis. Nam decor illarū laq̄us fallax animarū. Illaq̄at stultos ducit ad tartara multos. vnde Criso. in sermone de chananea dicit. Quod mulier est caput peccati arma dyaboli. expulsio paradisi. corrupcō legis. a qua si cauere vis fuge illā q̄a vt serpēs inficit ⁊ venefitat. vnde ī vitis patrum libro secūdo ꝑte quāta legitur q̄lit̄ sancta mulier monacho cuidā moniales intuēti dicebat Si inq̄t monachus ꝑfectus esses nos non ita respexisses Item ibidē ꝑte secūda de Arsenio abbate legitur cū mulier quedam sibi postularet ut in oracōe haberet memoriam eius Ip̄e respondit. Rogo inq̄t deum vt ip̄e auferat memoriā tuam de corde meo Insuper ibidem parte quarta legitur de muliere sancta in monasterio egrotante que non permisit vt frater suus eam visitaret ne ipsius occasione inter feminas staret. vnde dixit ei. Vade frater ora pro me quia cristo mediante videbō te in regno celorū Ceteꝝ. Augustinus libro de cura ꝓ mortuis agenda narrat De Johanne nobili monacho

Qui habuit spiritum prophe-
cie. q̃ cū videret mulieres quas
dam infestas esse vt ipsum vi-
derent dixit Eamus vbi non
est mulier. Ex hijs patet qua
liter fugienda est libidinis oc-
casio. Ideo apls ad romanos
octauo dicebat Non est in spi
ritu sed in carne etc.

De moribus prelatorum
Capitulum septimum

Prelati vices xpi gerūt
de eis igit magnum
si ptradiciūt dño a quo
cōstituti non vt terrenis insistāt
sed vt bonis moribo populū dei
astruāt Vnde Hugo li i. pte vij.
capitulo xiiij. dicit. q̃ Epi vtū
tur sandalijs q̃ sūt calciamēta
prelatorū ne terrenis polluantur
baculo vtunt vt rebelles cor-
rigant. qui recuruus est vt nu
tes detrahant cōsolabiliter Or
nant annulo vt eccam sanctā
sponsam profitentur. Et ibi-
dem concludit Hugo q̃ vesti-
menta sacerdotum et prelatorū
virtutes eis debitas designant
Tunica mundiciā. Stola conti
nenciam. Scola pacienciam
Casula caritatem et huiusmodi
Sed quidam nec virtutes ha
bent nec de subditis sollicitan-
tur. Juxta illud zach. xi. O pa
stor et ydolū derelinq̃ns gregē
Vnde in tractatu de xij. abusioni
bus Prelatus negligens mi-
rat. O q̃nta abusio q̃a se dicūt
rectores nec tn regunt q̃ de tpa
libus tantumodo curam accipi-
unt. Contra exhortacionē bern
hardi li. iiij. ad eugenium dicē
tem. Nemo mqt saluatorē iu
dā yconomū habuisse. Quid
igit epo turpius q̃ mūdē sup-
pellectili et substanciale omnia
scissitari de singulis moderi o
subpcōribo moneri ad queq; p
dita. Attēdat igit platus q̃liter
puriphar oibo traditis ioseph
quid hēret i domo sua nesciuit
Vt dē gen. xxxix. Alius igitur
tpalia dispensat et tu de disci-
plina quide illud nemi trades
sed sup moribus manū vlciscē
tem adhibe vt quid cum diuino
cultui viri deputātur si precete
ris deo non famulantur. Unde
exodi xviij. Prouide tibi viros
de omni plebe potentes et time
ntes deum Exemplo pharaonis
qui noluit omittere pecora nisi
viris doctis vt genesis xlvij. pa
ret Nunc tam verificatur illud
ysaie tercio. Dabo pueros pri-
cipes eorū vt sunt plures prela
ti Architecte enim primo funda
mentū prospicit grandesq; lapi
des in fundamento ponere solet
Sicut fecit salomon tercio re-
gum quinto lapides enim gran-
des viros virtuosos designant
super quibus ecclesia fundata
est. Juxta illud Ephe. secundo
Supedificati estis sup fūdam
tum apkorū et pphatum. Dij

eñ columpne erant vt dicit ad
Gal. ij. Nunc tamen ad ecce
platos dici pot illud xlix. ysa.
Venerunt seruitores tui destruen
tes te. Merito igit Ber. mirat
li. iiij. ad Eugenium quod plati tot
inueniunt quibus curam anima
rum committunt et tamen conuenire
nolunt quibus suas facultates
in curam exhibeant Verumtamen
ars artium est regimen animarum
vt ponit Grego. in suo pastora
li i. c. i. Ad huiusmodi igit regi
men exercendum sapienciam et
virtutem habere quam maxime ne
cesse est. fortassis autem aliqui
pretermisso sapiencie studio so
lis facultatibus intendunt Verum
tamen teste Apl'o ad thymotheum
Oportet episcopum non esse auarum

¶ De oracione facienda sic quod
vnus oret pro alio C. viij.

Quid enim oracione efficaci
us reuera nichil. Vnde
Luce xi. dicit. Si quis
perseuerauerit pulsans. Et subdi
tur Surget et dabit illi et ad
thymotheum ij. Volo inquit vos
orare in omni loco leuantes pu
ras manus Tunc enim manus
sunt pure quando consciencie sunt munde
et tunc oracio magne est efficacie
Vnde prima Joh. iij. Si cor no
strum reprehenderit nos fiduciam
habemus quicquid pecierimus ac
cipiemus Et Joh. vi. Si quid
pecieritis a patre in nomine meo
dabo vobis. Vnde Trenorum
iij. leuemus corda cum manibus sup
quo dicit Greg. quod ille cum corde
manus leuat quia oracionem suam ope
ribus roborat. quoniam virtus oracionis
est celsitudo caritatis. vt dicit
Grego. li. ij. sup euangelio ome
lya vij. Nempe xpristiam tam
quam fratres oracionibus et
aliis munimentis spiritualibus
se debent iuuare ne ab hoste
dissipentur. quoniam debemus
animas ponere pro fratribus.
vt dicitur Johannis tercio. Si
enim vnus pro alio intercesse
rit tunc xpristianorum congre
gacio erit terribilis vt castro
rum acies ordinata Scribitur can
ticis vi. Sup quo dicit Greg.
libro ij. sup Ezech. omelia viij.
Tunc inquit acies est ordinata
quando in nullo est interrupta quando per
inimicicias locus non vacuatur
locus non dissipatur Nam si per
caritatem fideles vniantur tunc ma
lignus hostis ingredi non potest
Cur enim voluit deus vt ex vno
homine totum genus humanum
diffunderet nisi quia voluit quod
omnes homines sibi inuicem ad
hereant et vniantur Inquit augus.
xij. de ci. de. c. xxi. Nam caritas
multos amicos vnit et multa cor
da vnum facit vt inquit idem
Augustinus sup iohannem ome
lia lxxxiij. Nunc tamen hominum cor
da diuisa sunt nec vnus alteri
succurrere curat nec in temporalibus nec
in spiritualibus. Quibus i. io. iij. dicit

Qui habuerit substanz huius mũ
di/et viderit fratrẽ suũ necessitatẽ
habere/et clauserit visceta sua ab
eo/quo° caritas dei manet cum
illo qi d. q non dñi ad. Ephe.
iiij. Supportantes mutuo in cari
tate Illi enim in caritate supportant
qui corpis necessaria exhibent/et
deuotis orõibz p alieis delic
tis quantũ in eis est deũ mitigãt
Legimus enim aput antiquos tan
tam fuisse aput ppios dilectio
nem/q pro salute proprioz nõ
solũ orare ymo etiã quãqz fla/
gella tollerare disponebãt dñi
in li. qui padisus dr le. de De
tapione qui alio noie dr. Dy/
donius q se vendidit paganis
pcio xxij. solidoz et eis seruiuit
/donec eos ad fidẽ xpianã ouer
tit/cũqz ab eis recederet pecũ/
am restituit Illi aũt suadebãt
vt pauperibz eã darz/ꝗ ipe renũ
it dicẽs date eam ws/quia nõ
mea ꝗ vra est. De eodẽ etiã le
gir q manicheo cuidã se ven/
didit cui seruiuit q tandẽ eum
oburit/Si igi. ppium corpus p
salute proprioz expoſuerũt vete
res/nos merito q pamplius ora
cõnes impẽdere debemus Nam
apls ij. ad cor. vltimo dicebat
Ecce libentissime impẽdã et sup
impẽdar p aiabz vris. Nempe
phas ẽ vt adutamus/qm abra
ham semp solicitus fuit altare
dño edificare/eusqz nomẽ muo
care/sic vir xpianus pces dño
fundẽ solicitus esse dz Qm ecc/
te augus. ep. xlvij. O võ bãm
vitã facit/quã oms appetũt. qd
em aliud oportz orare/ñ qs ca/
piũt oms Et subdit oracõ mqt
plus in gemitibz q̃ ꝗmonibus
agit/plus fletu q̃ affatu abſit
in orõne multa loquõ/sed non
sit feruens mtencõ. Dñi. Job
xxxi. dicebat Quis m tribuat
adiutorẽ vt sideriũ meũ omi
potẽs audiat. Sup q vbo dicit
grego. xxij. moza. Vera mquit
postulacõ nõ ẽ in ois wcibz/ꝗ i
cogitacioibz cõdis. aput aures
di nõ facũt vba/ꝗ sideia Job
s moysi exo. xiiij. dr Quid cla
mas ad me qi. d. quid clamor
pdest Et de anna. i. regũ x. di
cit q orabat et non loqbatur
Dñi. math. vi. Intra cubiculũ
tuũ et clauso hostio ora patrẽ
tuũ Nã in vitis pẽm pte vlti/
ma nãrat. q. Juliãus apostota
mſit quẽdã demonẽ vt porta/
ret ei esponsa. q demõ trãsiens
p loca vbi erat publicus mõch
us vlterius trãsire nõ potuit eo
q dictus mõchus orabat. Qs
ũ audiſſ iulianus ciro mtemp
tus est. Oracõ igit demonẽ ei/
cit atqz supat. Debemus igit
sine mtmissione orare et non
deficẽ vt dicit apls. i. ad thi. v
Et pma petri iiij dicit Vigilate
in oracõne q h° in spũ et vitate

Predicatorū veracō veritas est/ et non ꝓpa omoditas Si eīm pdicās ẋgnū dei ꝓpa; omoditatē veritati ponat sua pdicacōe pax ꝓficē valebit. Verbi aūt simi exclamatoribo ait dnūs p ꝓpha; ꝓpatabit veritas mea in eis. Nēpe li. iij. hystorie triptite c. viij. dicit. Nō ad Sectacōnis disputacōne tractaretur negociū fidei Vnus qdē ex pdicatoribo verbi dei laicis obuiauit dicēs. Audite fratres qm arte dyaletica nō tradiderūt nob xps neq; apli Non vana vbox fallaciam/ sed puram sciam fide et bonis opibus obfuandā. Ipsos igitur ymitando/ veritas est predicāda Insup narrat ibidē qlit senex quēdā veritatē sic hortaba' cuidam pho dicens. O phe audi dogmata veritatis. vnus ē creator oīm/ et verbū eius/ quo cre auit omia/ filius eius est. Hoc igit si credis noli muestigare studio ad cuius vba phūs mirabili quadā virtute cōuersus est. Vnde prou. xvi. Dabit eīm dominus verbum euangelisantibus virtute magna. Nam in vita sancti cesary legit. q spiritus sāctus ꝓmonē suū disponebat/ vt hominū cōsciās sua predicacōne auerteret. Ex quo potest colligi q non ex nob sed ex spiritusancto in predicaone loquendum est. Insuper. Augustinus libro septimo de seipso narrat/ q ipso predicāte alippius mtrauit/ quo mtrante. Augustinus predicare icepit valde moerdacit cōtra ludos qsdā/ quibus alippius mtentus erat/ de ipso tam alippio nullomō cogitauit/ sed tamē alippius omnia ꝓpt se dici credebat Et sbditur q alippius aūsus ē/ eiusq; correctio augus. fuit attributa/ Et iō sbdit augus. p me mqt nesciēte licz bn opatus es dne Simile eciā de eodē augus. i eius vita narra' Quō ipo nō cogitāte/ deo tn mistrāte coīn errorem manicheor m mēsa sedēdo loq bat/ Ibiq; mterfuit quēdā qui manicheus erat q post biduum reit ad eū flēs et ofitēs se manicheū fuisse qusq; audiuit eū loq Nat; igit qlitet pdicacō a spiritu sancto mministrat/ et p ipsū volvat. Nunc autē plures predicantes potius ꝓprio ingenio q idiuina ispiracōe cōfidūt Nec veritatē curāt pmulgare/ sed potius auditoribus placere volentes/ dulcia quedam proponūt. Itaq; non docet/ cū tn docere teneant Quibo Osee iiij. dicit Quia tu repulisti scienciam/ repellā te/ nō fungaris/ sacerdocio michi. Illi eīm scienciam repellunt/ qui veritatem predicate negligunt. Quibus Gregorius xxi. mora. sic inquit. Absq; ure fructus ecce comedunt

qui ecc̄stica cōmoda | ad usūm
corpis accipiūt | et exhortacōis
ministeriū ꝓpl'o nō im pendūt
Nos inq̄t pastores officium
p̄conis accepimus | sed ecclesias
tica alimenta corpori debita sus
cipimus | et ꝙ subditoꝝ est non
inpendimus. Contra Ezech iij
Audies verbum ex ore meo et
anūciabis eis Ceteꝝ. Grego.
li. p̄mo omel' xi Prepositus in
q̄t sine culpa nō est | qn̄ verba
vite | subiectus ꝓpls nō audiēs
ex sua culpa moritꝰ | Ille em̄ oc
cidit | qui tacēdo morti cōsentit
Quid igitꝰ p̄est si tacuerit reus
mortis | tot vicibꝰ mueītur q̄t
ꝑmittit tacendo duci ad mortē
Et ideo ibidem. Omel'. xvi ij
Pensemus inq̄t cuius damp
nacōis sit | sine labore | mercedē
laboris percipere. | q. d. ꝙ viuē
tes ex bonis ecclesie | ad verita
tis predicacōem debēt in suda
re | Nam doctrina a sacdotibꝰ
expectatꝰ | vt sonant p̄cepta ve
teris legis vt inq̄t Hiero. ep̄
xliij Et apl's ad Titā. Oportꝫ
inq̄t ep̄m ī doctrina esse fidelē
vt potēs sit hortari sana doctr
na. Ille em̄ potēs est qui nō v̄b
solū | ꝫ eciā bone vite exemplo
predicat q̄a peccatori dixit deus
Quare tu enarras iusticias me
as et assu. te. meū p. os. t. q̄a
scꝫ p̄dicantes sermonē efficacē
nō hn̄t si opibꝰ verbis cōtradi
cunt Qua ꝓpter Grego. moꝝ

xxx. Tūc īq̄t est sermo viuus
et efficax | cum p̄dicatōr vita pura
ꝛ sancta atqꝫ ꝑfecta est Sicut
fuit steffanus. De quo Actuū
vij dicitꝰ | ꝙ non poterant resistē
spiritui et sapiencie qui loque
batur Iusup libro decimo eccle
siastice historie legitur ꝙ cum
sancti patres olim venissēt ad
Concilīū nicenū. Ibi phi dis
putacōes et dubia mouerunt
in tātū | ꝙ maximū fuit specta
culū | maximaqꝫ cōgregacō au
diēciū | nec poterat philosophus
ibi existens ab aliquo cōcludi
Vir igitur qnidam sanctus licꝫ
simplicissimus sciēcia esset cō
tra phm arguere voluit | sed as
sistentes ꝓpter derisionē nō ꝑ
mittebant. Nichilominus tn̄
ad phm cōstant accessit hec ver
ba dicens. In nomine inquit
ihu cristi audi | qm̄ deus vnus
est | qui fecit omnia | in verbo scꝫ
filio | quem credimus hominē
factū | mortuū | et sepultū. Que
verba cum audisset tante fue
rūt efficacie | ꝙ cristianus fac
tus est et credidit. Itaqꝫ ipe
qui a nullo ꝯcludi potat ꝑ huā
nā sciāꝫ a simplicissimo viro
ꝯclusū est. Exq̄ patꝫ ꝙ vite sci
tas | et non intellectus ingenio
sitas | verbū p̄dicātis efficax red
dit. Ceterū eodē li. c. xi legi'
ꝙ mulier quedam captiua erat
aput gentē ybernorū | q̄ in sua
captiuitate sc̄issimā vitā ducebat

Accidit tñ vt adolescēs quidā egrotaret/cuius mr̄ ꝑsingulas domos ibat remediū petēs. Ad illā igi' captiuā cū venisset mt̄ rogauit ā remediū ꝓ filio suo sciret/Que rñdit ꝙ aliud t̄me diū nesciebat/nisi ꝙ xp̄s ī quē credebat ipsum sanare poterat Sua igit̄ orōne fusa infātem sanū reddidit cuius mr̄ miraculū ꝑ totū regnū ꝓmulgauit/Regina igit̄ hoc audiens cum infirma esset ad p̄dictā captiuā accessit et fusa orōne sanitatē accepit in nomine ihesu cristi/Qua ꝓpter regina/xp̄m verum deum esse suo marito nūciauit Cūq; rex cōuerti differret accidit in uenacione vt ī tenebris maxīs esset/xp̄m igit̄ inuocauit dicēs. O xp̄e si deus es nc̄ me libera. Et ꝓtinus luce clarescente liberatus ⁊ cōuersus est Ecc̄iam igi' edificari fecit et ad Constantinum vt sacerdotes mitteret scripsit/qd̄ et fecit/Cūq; tñ colūpna q̄dam ecc̄e hūana v̄tute eleuari non posset/p̄dicta captiua orōne impetrauit ut eleuaret̄ cūctis admirātibus. Ex hac igitur historia patet/ꝙ vite sc̄itas plus fc̄it ad ꝯuersiōz/q̄m sciē ingeniositas. vñ ysa xl Sup montē excelsū ascende tu qui euāgelizas sion Ille em̄ sup montē ascendit/qui in sāctis opibꝫ viuit/Ille aūt euāgelizat qui d̄inū verbum p̄dicat vñ Ezech. i. c Speculatorē dedi te/qui in alto cōspicis

De scolasticis
Capitulū decimū

Licet omnia scire bōnū sit/diuine tñ veritati potissime intēdendum est/qa nc̄ vallit/nec vallē pōt/legimus em̄ ī Gen̄ xvi q̄lit. Abrahā ācillā dñe subierit Sic omnes huāne scīe d̄ino scrutinio debent ancillari. vñ Augus. li. ii de doctrina xp̄iana sic īquit Homo quicq̄d extra sacrā scripturā didicit/si noxiū ē ibi dāpnatur/si vtile est/ibi inuenitur vnde Augus. ep̄. iii Mille mq̄t lr̄e cōpande sūt duobꝫ p̄ceptis dm̄/mq̄bꝫ omīs ars. Ibi enim phica/qa cā omniū naturarum est deus/ibi ethica/quia nō nisi diligendo deū vita bō formatur Ibi loyca/quia deus lumen est aīe/Ibi salus reipublice/quia nisi dñs custodierit. ci. fru. ui Idem ip̄a sacra scriptura ꝓ ver viii mq̄t Audite qm̄ de rebꝫ magnis locutuā sum/et apient̄ labia mea et recte p̄dicēt/veritatem meditabitur guttur. Hec em̄ dat intellectū paruulis vñ Sap̄. vii. Optaui scz sapiēciā/et datus est michi spiritus sapiēcie. In hac aūt sap̄ia teste hugone indidascolō parte quīta/in ꝓpo īgenio ñ ē ꝯfidēdū/quia potuis orōne q̄ studio acq̄ritur

Vnde Mathei vndecimo Absco
disti hec a sapientibus et pru
dentibus/et reuelasti ea par//
uulis. Vnde Cassianus in col//
lacione patrum aipiens ad no
ticiam scripturaꝝ atingẽ/neq;
debet suos labores in cõmẽtato//
ribo impendẽ/sed omnẽ industriã
mẽtis et itẽcõẽ cordis gia eine
dacõis vicõꝝ detinẽ. Quibo ex
pulsis/scripturarũ sacram contẽ
planẽ fiat ab oculo purificato
colores cõcernunẽ. Narrat Cas
siodorus li. de institucõe scriptu
rarũ. Ds cum explanacõẽ cuius
dam q̃stionis inquirẽt septẽ di
ebo ac noctibo/in oracõe pstitit
quousq; deo reuelante cogno//
uit. huius igi' sapiencie studiũ
bonis operibo potissime exercẽt
Vnde hugo vbi supra. Bene in
quit scripturã studẽ/qui ea que
audit ope cõplet. Vnde li. ix.
historie tptite de q̃dã abbate
narrat q̃ cũ audisset versũ illũ
ps. . Dixi custodiam vias me
as et tunc amplius noluit au//
dire dicens sibi sufficere quod
audierat posse adimplere Vnde
Anno vite sue xlix. Interroga//
tus an p̃dictũ versũ didicisset
et opleuisset. fiñdit q̃ vix iplẽ
potuerat. Non igit in magnis
difficultatibo/sed in bonis operi
bus sacre scripture versẽt studi
um Vnde ecclesiastici. pie agẽ
tibo dedit deus sapiẽciaꝝ. Quis
enim tã stultus/vt eũ dicat sapiẽ
tẽ/cuius vita mala ẽ/dissolutã
et encõmis. Omnis enim dissolu
cõ/ex insipiencie radice manat
Ille igit putandus est sapiens
qui sua opera sapienter diriges
ea facit que sapienter facere de
cẽt. Nã iste ẽ fructus vere phie
scilicet bene loqui f'm suum sta
tũ/et cõseqnt bene viuẽ vt dicit
Apuleius li. de deo Socratis
Vns Ariscipus quidã phus cui
dã tyrano interrogãti quid studi
um phie proficeret sibi/fiñdit vt
inqt cum omnibo hoibo secu//
re et intrepide sciam fabulari.
Nam apostoli populũ dei sic
conuertẽrũt/quia vnũquẽq; f'm
suũ statũ docuerũt/nũc domis
nunc ẋuis/nũc prãbo/nũc filijs
nunc vxoribus veritatẽ suaden
tes. Vns ad Ephe v. Viri dili//
gite vxores vestras Et ibidẽ vi.
Filij obedite parẽtibo. Serui
obedite domis et Itẽ i. petri ij.
Serui subditi estote. Et ibidẽ
iij. Mulieres subdite sint viris
suis Et beatus Joh. primo Joh.
secundo. Scribo inquit vobis
patres. Scribo vobis adolescẽ
tes Scribo inqt vobis infantes
Insup gẽtiles oforinit fecerũt
Vns pompeius li. viij. Et pellicra
tus li. vij. c. iiij. pariter narrat
qualiter pictagoras audiens
vrbem crotomoꝝ esse dissolutã
venit vt docẽt. Itaq; alio affa
tu viros alioq; matronas hor//
tabat vniuq; veritatẽ p̃dicans

Itaq; scdm statuū varietatē leges et mores describit. Stacione igit̄ pcioi diuini vbi pdicator aīo valido debet detegē/sed plurimi ī suis abditis pximis detrahunt quorū pccata corrigē vbi fas est negligūt/ibiq; loquūt vbi tacendū. Nam ecclesiastici xxi. dicit. Vbi nō est auditus/non effundas sermonem Congruit igit̄ loqndi tēpus et locū explorare Vnde pmo saturnalū legit̄ q̄ Socrates grecus orator in cōuiuio existens rogatus fuit vt de fonte sue eloquēcie aliq̄d ꝓponēt/q̄ renuit dicēs/Nichil inquit tam gratū phie sicut locis et tēporibus aptare sermones Ecclesiastici xi. prudēcie statera ponderabūtur quia scilicet loquēdum est iuxt̄ exigenciam locorū et pserona. Vnde Valerius libro vi. capitu. vltimo narrat de Senocrate/q̄ cū gratis eloquij mores astrueret/vidit quendam superuenientem/cuius crimina grandia erant et ideo materiam inquaerat pretermisit vt pccata illius detestari posset Ideo Ecclesiastici xxxvij. dicit. Cum viro irreligioso tracta de sanctitate et cum iniusto de iusticia. Vnde Seneca Epistola c. i. Dicit/q̄ talis debet esse phus/vt ad ipsum veniens/semper aliquid ferat/et in aliquo melioretur Pocius igitur in verbo predicantis pfectus debet haberi. q̄mā sic dicit ad Corinth. i. Sermo meus et pdicacō mea non est in persuasionibus humane sciencie sed suple in diuinis eloquijs

Sequūt capitula tercij Tractatus tercij libri

De clemenēia pcipū C. i.

Exemplo eīm antiq̄ narrat Valerius ca. v. li. viij. de quodā qui ꝓpt homicidiū morti cōdēpnatus erat/et cū primus moti odēpnatus esset/ait iudici/Mea inq̄t nō recuso mortē/sed meos defleo parnulos q̄s tibi recōmēdo. Misericordia igit̄ obtinuit pietatis cā Itaq; inocēcia venia ipetrauit/vbi pietas puuloꝝ īdulgei fecit Narrat eciā de q̄dā/qui libidīs cā cōdēpnatus eāt/sed venia īpetrauit/eo q̄ suā īpeciā spōte declarauit. Beati igit̄ misericordes/qm̄ misericordia oseqnt̄ Matu. narrat eciā Augu. viij. de ci. dei c. x. de q̄dā cuius nom̄ Arres/qui morti condempnatus erat/et homicidij reus habebatur. Iudicantibus tamen duodecim dijs/absolutus est a sentencia/sex deoꝝ illorum duodecim qui veneratabāt̄ apud athenienses. quibus lex erat q̄ si voces iudicio erant equales.